

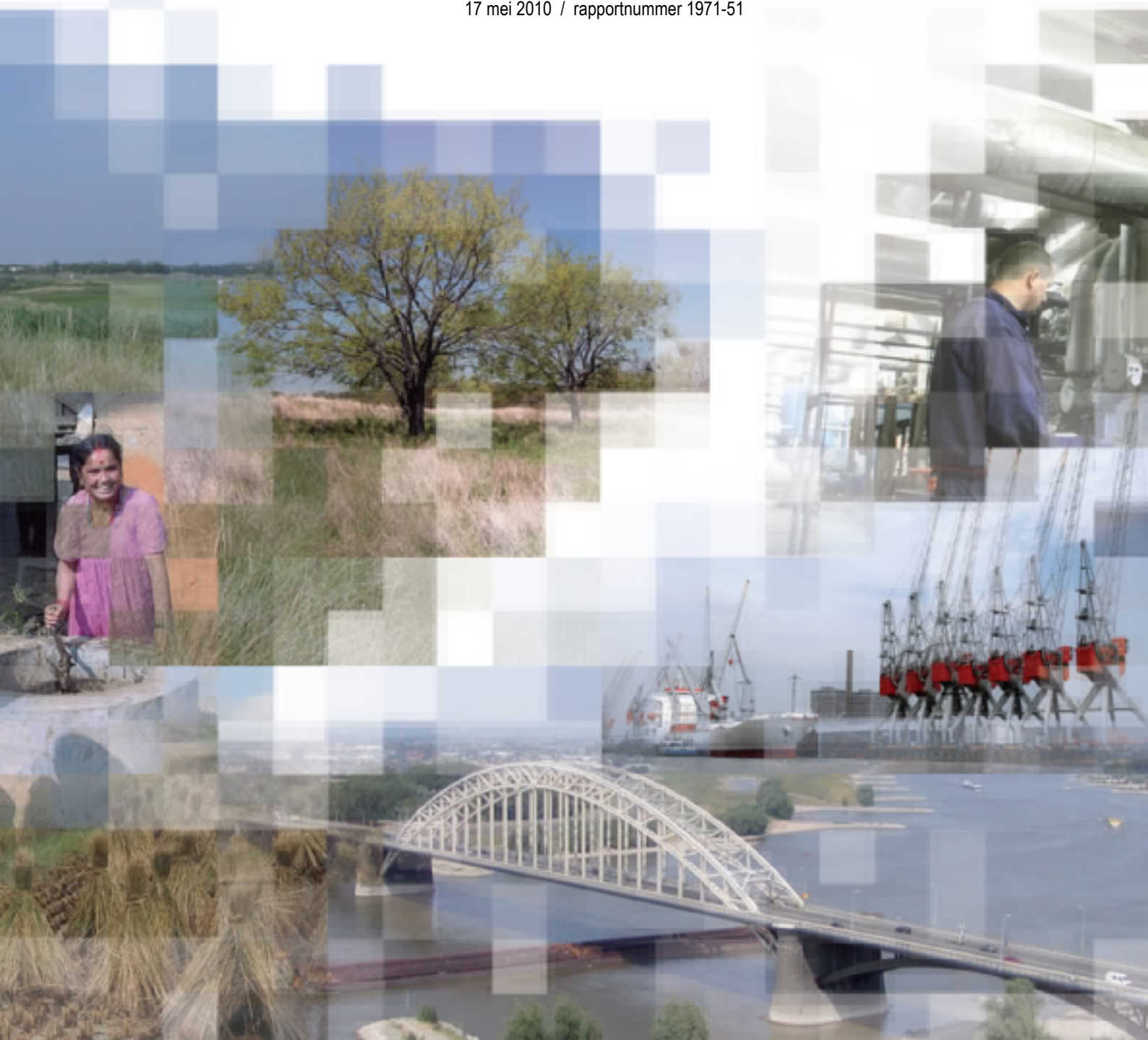

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Uitbreiding varkenshouderij Oude Lenferink Beheer B.V. te Fleringen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop

17 mei 2010 / rapportnummer 1971-51

1. OORDEEL OVER HET MER

G.J.M. Oude Lenferink Beheer B.V. is voornemens haar bedrijf aan de Oldenzaalseweg 134-136 te Fleringen uit te breiden¹ naar 3.168 fokzeugen, 600 opfokzeugen, 11.520 gespeende biggen en 3 dekberen. In de nieuwe situatie worden bestaande stallen aangepast en verbouwd, nieuwe stallen gerealiseerd en wordt de huidige biogasinstallatie vergroot naar een capaciteit van 1,78 MW. Hiervoor wordt bij het bevoegd gezag, het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tubbergen, een vergunning in het kader van de Wet milieubeheer (Wm) aangevraagd. Daarnaast is vanwege de benodigde vergroting van het bouwblok een bestemmingsplanwijziging nodig. Voor de besluitvorming over de vergunning en de bestemmingsplanwijziging wordt de procedure van milieueffectrapportage (m.e.r.)² doorlopen.

De Commissie miste in het MER informatie die naar haar oordeel essentieel is voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming. De Commissie constateerde de volgende tekortkomingen:

- voor de alternatievenvergelijking was een onjuiste referentie gebruikt;
- de gebruikte invoerparameters voor berekeningen waren niet consistent;
- de effecten van de biogasinstallatie waren niet volledig beschreven;
- in het MER ontbrak een passende beoordeling;
- het MMA was niet correct bepaald.

Op 19 maart 2010 heeft de Commissie via het bevoegd gezag een aanvulling op het MER ontvangen. Deze aanvulling heeft de Commissie bij haar beoordeling betrokken³. Hoewel de aanvulling extra informatie op bovengenoemde onderdelen bevat is de Commissie van oordeel dat in het MER en de aanvulling samen nog altijd **essentiële informatie ontbreekt** om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming.

De NO_x emissies van de aan de biogasinstallatie gekoppelde warmtekrachtkoppelingen (WKK's) zijn in de aanvulling wel afzonderlijk berekend maar niet meegenomen in de berekening van de totale stikstofemissie van het voornemen. In de passende beoordeling, die onderdeel uitmaakt van de aanvulling, is van deze berekening uitgegaan. Daardoor geven het MER en de aanvulling niet voldoende inzicht in de effecten van het voornemen op stikstofdeposities in voor verzuring en vermesting gevoelige natuurgebieden en ontbreekt daardoor het inzicht of door het voornemen aantasting van deze natuurgebieden kan optreden. De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming de ontbrekende informatie alsnog aan te vullen en deze te betrekken bij de te nemen besluiten.

In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe.

---

¹ In de huidige situatie is een milieuvergunning verleend voor het houden van 1.312 fokzeugen, 19 opfokzeugen, 4.470 gespeende biggen en 3 dekberen.

² Gekozen is om een gecombineerde besluit-/plan-m.e.r.-procedure te doorlopen. Voor technische informatie over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie, samenstelling van de werkgroep en een overzicht van de door initiatiefnemer aangeleverde stukken wordt verwezen naar Bijlage 1. In Bijlage 2 is een overzicht van de zienswijzen opgenomen.

³ De aanvulling heeft niet ter visie gelegen. Daarom heeft de Commissie geen zienswijzen over de aanvulling in haar advies mee kunnen nemen. De Commissie adviseert de aanvulling zo spoedig mogelijk openbaar te maken.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Referentie

Het MER

De referentie is die situatie waarbij het bedrijf voldoet aan de IPPC-richtlijn. Met deze referentie dienen alle beschreven alternatieven vergeleken te worden. Ten opzichte van deze situatie is in het voorkeursalternatief (VKA) sprake van een toename van stikstofdepositie. De in het MER gehanteerde referentie is gebaseerd op de feitelijke situatie waarbij nog niet voldaan is aan de IPPC-richtlijn. Daardoor lijkt er ten onrechte sprake van een afname van depositie van vermestende en verzurende stoffen. De Commissie adviseerde om in de aanvulling de juiste referentie te bepalen en alle alternatieven daarmee te vergelijken.

Aanvulling op het MER

In de aanvulling is de juiste referentie (IPPC) beschreven en in de vergelijkingstabel opgenomen. Daarmee zijn alle alternatieven vergelijkbaar ten opzichte van de referentie en de feitelijke situatie en wordt goed inzicht gegeven in de effecten van de verschillende alternatieven.

2.2 Invoerparameters

Het MER

Op diverse plaatsen in het MER is voor berekeningen aan hetzelfde alternatief met verschillende uitgangspunten gewerkt. Enkele voorbeelden daarvan zijn:

- voor het voorkeursalternatief wordt bij de gewenste luchtwasser de ene keer uitgegaan van een horizontale en de andere keer van een verticale uitstroomopening;
- er wordt binnen één alternatief per emissiepunt met verschillende emissiepunthoogtes en uittreedsnelheden gerekend;
- aantallen dierplaatsen in tekeningen en tabellen kloppen niet met elkaar;
- gehanteerde oppervlakenormen zijn niet conform toekomstige wet- en regelgeving.

Hierdoor is het niet mogelijk berekende uitkomsten correct te beoordelen en alternatieven onderling met elkaar te vergelijken. De Commissie adviseerde in een aanvulling overal de juiste invoerparameters te hanteren.

Aanvulling op het MER

Het gebruik van invoerparameters is in de aanvulling op het MER nagenoeg overal consistent doorgevoerd. Uittreedhoogtes en richtingen zijn duidelijk aangegeven, uittreedsnelheden correct bepaald en gehanteerd. Op enkele plaatsen in het aangevulde MER worden nog verschillende parameters en uitkomsten gehanteerd in tekst en bijbehorende berekeningen en/of tabellen⁴. Deze onvolkomenheden hebben echter weinig invloed op de conclusies die aan de uitkomsten van de verspreidingsmodelberekeningen verbonden worden.

---

⁴ Bijvoorbeeld: De gemiddelde hoogte van de gebouwen is duidelijk te bepalen uit de tekeningen. Deze zijn echter in de berekeningen niet overal correct doorgevoerd.

2.3 Biogasinstallatie

Het MER

De emissies van aan de biogasinstallatie gerelateerde gassen zijn nergens in het MER in de berekeningen opgenomen. Het gaat hierbij zowel om emissies uit de WKK's, de mestsanitairring als ook om de emissies uit de opslag van mest en digestaat. Daardoor geeft het MER geen inzicht in de totale emissies van het voornemen. Een goede beoordeling van de milieueffecten van het voornemen is hierdoor niet mogelijk. Geadviseerd werd in de aanvulling de ontbrekende emissies te berekenen en deze in de alternatievenvergelijking mee te nemen.

Aanvulling op het MER

Uit de aanvulling op het MER blijkt dat de WKK's bij uitvoering van het voornemen 1,79 kg NO_x/uur uitstoten. Bij een normaal gebruik van de installatie is dit een emissie van ongeveer 78 ton NO_x/jaar. De emissies vanuit de opslag van vaste mest en digestaat zijn niet berekend, zonder dat dit is onderbouwd. NO_x heeft, net als NH₃, een verzurende en vermestende werking. Daarom dienen ook de gevolgen van de depositie van NO_x op voor verzuring en vermesting gevoelige gebieden inzichtelijk te worden gemaakt. Zie verder § 2.4

2.4 Passende beoordeling

Het MER

In het MER ontbreekt een passende beoordeling, terwijl significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden niet op voorhand uitgesloten kunnen worden in een al overbelaste situatie. Het MER geeft daardoor onvoldoende inzicht in de gevolgen van het voornemen voor Natura 2000-gebieden. Aangezien het MER tevens dient als plan-MER ten behoeve van een wijziging van het bestemmingsplan, dient een passende beoordeling onderdeel uit te maken van het MER. De Commissie adviseerde in de aanvulling een passende beoordeling op te nemen.

Aanvulling op het MER

Hoewel niet als apart hoofdstuk opgenomen in de aanvulling, en daarmee niet direct herkenbaar, zijn wel alle ingrediënten voor een passende beoordeling opgenomen. De Commissie beschouwt de informatie in de aanvulling daarom als passende beoordeling. In de berekeningen van de N-depositie is geen rekening gehouden met de uitstoot van de WKK's en de opslag van vaste mest en digestaat (zie § 2.3). Ook is niet te controleren of de receptorpunten van de betreffende natuurgebieden correct zijn gekozen. Daardoor geven het MER en de aanvulling onvoldoende inzicht in de totale N-depositie op voor verzuring en vermesting gevoelige gebieden als gevolg van het voornemen. Het MER geeft daardoor geen inzicht of door het voornemen aantasting van deze natuurgebieden kan optreden.

- De Commissie adviseert voorafgaand aan de besluitvorming:
  - de totale emissies van de WKK's en uit de opslag van vaste mest en digestaat inzichtelijk te maken;
  - de effecten van het totale voornemen op voor verzuring en/of vermesting gevoelig gevoelige gebieden te bepalen;
  - op basis hiervan te bepalen of significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden uitgesloten kunnen worden, danwel er aanleiding is om extra maatregelen te treffen.

2.5

MMA

Het MER

Bij het vaststellen van het MMA dient uitgegaan te worden van de technisch gezien maximaal haalbare mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu. Dit kan bijvoorbeeld door toepassen van emissiearme huisvestingstechnieken in combinatie met luchtwassers waarbij voor zowel geur, fijn stof als ammoniak naar de optimale combinatie voor het gehele voornemen wordt gezocht. In het MER zijn verschillende versies van het MMA beschreven waarbij slechts voor onderdelen van het voornemen naar een optimum is gezocht. Verder is bij de berekeningen van de emissies van het MMA in het MER geen rekening gehouden met de omrekeningsfactor voor stapeling van technieken. Hierdoor zijn de uitkomsten niet correct en is een goede vergelijking niet mogelijk. De Commissie adviseerde in de aanvulling het juiste MMA te bepalen en de berekening bij combinatie van emissiearme technieken correct toe te passen.

Aanvulling op het MER

Het MMA is in de aanvulling inzichtelijk uitgewerkt. De gekozen combinatie van technieken is realistisch en uitvoerbaar. Milieueffecten zijn goed in beeld gebracht. Alleen bij de stallen H en I (huisvesting gespeende biggen) is de omrekeningsfactor in de berekening niet correct toegepast. Hierdoor is de ammoniak emissie van dit onderdeel 34,5 kg te laag berekend. In de vergelijking met de andere alternatieven heeft dit nauwelijks invloed.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing besluit-MER

Initiatiefnemer: G.J.M. Oude Lenferink Beheer b.v.

Bevoegd gezag: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tubbergen

Besluit: vergunning op grond van de Wet milieubeheer

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C14.0

Activiteit: uitbreiding van een varkenshouderij met mestvergistingsinstallatie

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in "Op en rond de Essen" van 21 augustus 2007

ter inzage legging startnotitie: 22 augustus 2007 tot en met 3 oktober 2007

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 14 augustus 2007

richtlijnenadvies uitgebracht: 10 oktober 2007

richtlijnen vastgesteld: 25 oktober 2007

kennisgeving MER in "Op en rond de Essen" van 27 oktober 2009

ter inzage legging MER: 28 oktober 2009 tot en met 8 december 2009

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 22 oktober 2009

toetsingsadvies uitgebracht: 17 mei 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. S. Bokma

ing. G.J.H. Elbertsen (secretaris)

ir. N.G. Ketting (voorzitter)

ing. M. Pijnenburg

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer en de vastgestelde richtlijnen voor het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Amersfoort

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Uitbreiding varkenshouderij Oude Lenferink Beheer B.V. te Fleringen en de aanvulling daarop

G.J.M. Oude Lenferink Beheer B.V. is voornemens haar bedrijf aan de Oldenzaalseweg 134-136 te Fleringen uit te breiden naar 3.168 fokzeugen, 600 opfokzeugen, 11.520 gespeende biggen en 3 dekberen. In de nieuwe situatie worden bestaande stallen aangepast en verbouwd, nieuwe stallen gerealiseerd en wordt de huidige biogasinstallatie vergroot naar een capaciteit van 1,78 MW.

ISBN: 978-90-421-2923-8

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht
T 030 - 234 76 66
F 030 - 233 12 95
E mer@eia.nl
w www.commissiemer.nl

